

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W LUBLINIE**

Lublin, 2025-12-05

WOA.053.13.2025.AS

Odpowiadając na petycję z dnia 1 sierpnia 2025 r. złożoną do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie dnia 8 września 2025 r. dotyczącą sprzeciwu wobec powołania rezerwatu leśnictwie Witków, działając na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (tj. Dz. U z 2018 r., poz. 870) informuję co następuje.

Zgodnie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.), rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, zwierząt i grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Natomiast art. 13 ust. 3 ww. ustawy wskazuje, że uznanie za rezerwat przyrody obszarów, następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, które określa jego nazwę, położenie lub przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, cele ochrony oraz rodzaj, typ i podtyp rezerwatu przyrody, a także sprawującego nadzór nad rezerwatem. Regionalny dyrektor ochrony środowiska uznaje obszar za rezerwat w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, po zasięgnięciu opinii regionalnej rady ochrony przyrody.

Według art. 7 ust. 1 utworzenie lub powiększenie obszaru rezerwatu przyrody jest celem publicznym w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 i 1222).

Rezerwat przyrody, obok parku narodowego, jest formą ochrony o najwyższej randze i najsurowszym reżimie ochronnym. Obejmuje on najcenniejsze obszary o charakterze naturalnym. W rezerwacie ochronie podlega całość przyrody żywej i nieożywionej i obowiązuje szereg zakazów szczegółowo określonych w art. 15. ust 1 ustawy o ochronie przyrody.

Projektowany rezerwat przyrody „Witków” jest położony w powiecie hrubieszowskim, na terenie gminy Dołhobyczów i obejmuje w działki ewidencyjne o numerach: 535 i 536 oraz część działki ewidencyjnej nr 537 położone w obrębie ewidencyjnym Witków. Całość gruntów planowanego rezerwatu należy do Skarbu Państwa i znajduje się w zarządzie Nadleśnictwa Mircze, należące do Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie. Projektowany rezerwat „Witków” tworzą wydzielienia leśne: 224b, 224c, 225a, 225b, 226a, 226b, 226c, 226d, 226f, 226g, 226h w leśnictwie Witów (według Planu Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Mircze na lata 2019-2028). Teren ten znajduje się w granicach specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Lasy Dołhobyczowskie PLH060103 i reprezentuje jeden z przedmiotów ochrony tego obszaru, tj. grąd subkontynentalny w odmianie wołyńskiej.

Jest to specyficzna odmiana lasu liściastego, występująca w Polsce tylko na Wyżynie Wołyńskiej, i tylko w tej części województwa lubelskiego. Ten las ma zatem unikatowe znaczenie, charakteryzuje się naturalnym charakterem, z dominacją dębu i grabu, a jego występowanie jest powiązane z żyznymi glebami i obecnością rzadkich gatunków runa: buławnika wielkokwiatowego, gnieźnika leśnego, podkolanów. Odmiana ta charakteryzuje się

znacznym udziałem czereśni *Prunus avium* w drzewostanie oraz częstym występowaniem miodownika melisowatego, jaskra kaszubskiego.

Rezerваты przyrody są w skali kraju jednym z istotnych sposobów zabezpieczenia różnorodności biologicznej. Sieć rezerwatów przyrody powinna odzwierciedlać różnorodność przyrody naszego regionu, w tym przede wszystkim naszą specyfikę regionalną i lokalną. Natomiast wśród rezerwatów przyrody o charakterze leśnym, jakie istnieją na terenie województwa lubelskiego, nie ma rezerwatu, który chroniłby las grądowy w odmianie wołyńskiej.

Dlatego też utworzenie rezerwatu „Witków” ma duże znaczenie dla podkreślenia naszej przyrodniczej tożsamości, a celem ochrony projektowanego rezerwatu jest zachowanie grodu subkontynentalnego w odmianie wołyńskiej. Warto podkreślić, że o walorach tego fragmentu lasu decyduje jego stan zachowania, bogactwo gatunków oraz stadium rozwoju siedliska leśnego. W drzewostanie zgłoszonego rezerwatu dominuje dąb szypułkowy o średnim wieku ponad 140 lat. W drugim piętrze drzewostanu przeważa grab, a w domieszce występuje brzoza brodawkowata i czereśnia. Sporadycznie występuje sosna. Teren ten to jeden z ostatnich w Polsce, fragmentów tak dobrze zachowanych grądów subkontynentalnych w odmianie wołyńskiej. W runie natomiast stwierdzono typowe dla grodu wysokiego gatunki roślin, tj.: zawilec gajowy *Anemone morosa*, kopytnik pospolity *Asarum europaeum*, turzyca orzęsiona *Carex pilosa*, przytulia wonna *Galium odoratum*, groszek wiosenny *Lathyrus vernalis*, czyściec leśny *Stachys sylvatica*, kokoryczka wonna *Polygonatum odoratum*, czworolist pospolity *Paris quadrifolia*, czerniec gronkowy *Actaea spicata*, wawrzynek wilczętyko *Daphne mezereum* (gatunek objęty ochroną częściową), miodownik melisowaty *Melittis melissophyllum*. Na terenie rezerwatu występują licznie storczyki: kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*, buławnik wielkokwiatowy *Cephalanthera damasonium*, podkolan zielonawy *Platanthera chlorantha*, podkolan biały *Platanthera bifolia* oraz gnieźnik leśny *Neottia nidusavis*.

W projektowanym rezerwacie „Witków” stwierdzono ponadprzeciętne wysokie zagęszczenie muchołówki białoszyjej *Ficedula albicollis*, a także gniazdowanie innych rzadkich gatunków ptaków, m.in. dzięcioła średniego *Dendrocopos medius*, muchołówki małej *Ficedula parva* i orlika krzykliwego *Clanga pomarina*.

Teren planowanego rezerwatu stanowi też siedlisko lęgowe wielu rzadkich i chronionych gatunków nietoperzy. Występują tu dwa gatunki z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, tj. nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii* oraz mopek zachodni *Barbastella barbastellus*. Są to gatunki ściśle związane z dojrzałymi lasami, szczególnie grądowymi i mieszanymi. W nich żerują i zakładają kolonie rozrodcze, zwykle w szczelinach i pęknięciach pni i gałęzi, pod odstającą korą.

Biorąc pod uwagę powyższe, należy podkreślić, że obiekt w pełni spełnia definicję rezerwatu przyrody podaną w art. 13 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody tj. obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Z uwagi na powyższe Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie podjął decyzję o wszczęciu procedury ustanowienia niniejszego rezerwatu przyrody.

W dniu 20 maja 2025 r. odbyło się spotkanie terenowe przedstawicieli RDOŚ w Lublinie, Lubelskiego Towarzystwa Ornitologicznego oraz przedstawicieli Nadleśnictwa Mircze na obszarze proponowanego rezerwatu przyrody celem weryfikacji walorów przyrodniczych obszaru „na gruncie”. Następnie podczas posiedzenia Regionalnej Rady Ochrony Przyrody działającej przy Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie w dniu 10 lipca 2025 r. przedstawiciel Lubelskiego Towarzystwa Ornitologicznego zaprezentował walory przyrodnicze przedmiotowego obszaru.

Został opracowany projekt zarządzenia w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Witków”. Projekt ten zostanie poddany konsultacjom społecznym w celu umożliwienia wypowiedzenia się w tej sprawie wszystkim zainteresowanym, w tym złożenia uwag i wniosków, w trybie art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o

środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.).

W ramach tych konsultacji obwieszczenie RDOŚ w Lublinie oraz projekt zarządzenia w sprawie uznania rezerwatu przyrody „Witków” wraz z uzasadnieniem zostanie opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej RDOŚ w Lublinie oraz przesłane do właściwej gminy (w tym przypadku gminy Dołhobyczów) oraz Nadleśnictwa Mircze, w celu ich upublicznienia lokalnej społeczności. Wtedy wszyscy zainteresowani, w tym mieszkańcy sąsiednich miejscowości będą mogli wnieść swoje uwagi do projektu aktu ustanawiającego rezerwat, a Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie będzie zobowiązany do ich rozpatrzenia. Następnie projekt zarządzenia będzie przedstawiony do zaopiniowania Regionalnej Radzie Ochrony Przyrody działającej przy Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie. Po przeprowadzeniu procedury konsultacji społecznych i uzyskaniu pozytywnej opinii Regionalnej Rady Ochrony Przyrody możliwe będzie dopiero ustanowienie rezerwatu przyrody „Witków”. Odnosząc się do podniesionej przez Pana kwestii udostępnienia obszaru rezerwatu pragnę poinformować, że przepisy trybie art. 15 ust 1 pkt. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.) umożliwiają wprowadzenie odstępstw od zakazów obowiązujących na terenie rezerwatu i udostępnienie miejsc do zbioru płodów runa leśnego np. grzybów, o ile nie będzie to negatywnie oddziaływało jego na przedmioty ochrony. Wyznaczenie tych miejsc odbywa się na mocy odrębnego zarządzenia RDOŚ, które może być wydane po utworzeniu rezerwatu przyrody.

W ocenie RDOŚ w Lublinie, biorąc od uwagę leśny charakter proponowanego rezerwatu, jego udostępnienie do zbioru płodów runa leśnego nie będzie miało negatywnego wpływu na jego przedmioty ochrony. Dlatego też, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społecznym, RDOŚ podejmie działania w tym kierunku. Wraz z projektem zarządzenia w sprawie uznania za rezerwat przyrody konsultacjom społecznym zostanie poddany także projekt zarządzenia dotyczący sposobu udostępnienia terenu rezerwatu.

Rezerwaty przyrody, poza funkcją ochronną, posiadają także znaczenie dla zwiększenia atrakcyjności gminy i rozwoju gospodarczego. Świadczy o tym wiele przykładów w województwie lubelskim. Dodatkowo zwracam uwagę, że utworzenie rezerwatu przyrody na terenie danej gminy wiąże się z konkretnymi korzyściami finansowymi. Ponieważ zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami istnieją mechanizmy prawne, które mają rekompensować gminom ograniczenia wynikające z lokalizacji rezerwatu przyrody na jej terenie. Mianowicie od 2025 roku, zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1572 z późn. zm.), gminy na terenie których znajdują się rezerwaty przyrody mogą otrzymać dodatkowe środki finansowe w ramach tzw. subwencji ekologicznej.

**Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie**

Beata Sielewicz

*/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/*

Otrzymują:

1. Pan (wraz z Informacją ogólną o przetwarzaniu danych osobowych
w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie)
2. Aa.

